Το έγγραφο αυτό συνιστά βοήθημα τεκμηρίωσης και δεν δεσμεύει τα κοινοτικά όργανα

►**B**

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 27ης Νοεμβρίου

περί προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους που παρουσιάζονται συνεπεία εκθέσεώς τους, κατά τη διάρκεια της εργασίας, σε χημικά, φυσικά η βιολογικά μέσα

(80/1107/ΕΟΚ)

(ΕΕ L 327 της 3.12.1980, σ. 8)

Τροποποιείται από:

		Επίσημη αριθ.	Εφημερίδα σελίδα	ημερομηνία
►**M1**	Οδηγία 88/642/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 1988	L 356	74	24.12.1988

Τροποποιείται από:

►**A1**	Πράξη προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας	L 302	23	15.11.1985
►**A2**	Πράξη προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας	C 241	21	29.8.1994
	(όπως προσαρμόστηκε από την απόφαση 95/1/ΕΚ, Ευρατόμ, ΕΚΑΧ του Συμβουλίου)	L 1	1	1.1.1995

▼B

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 27ης Νοεμβρίου

περί προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους που παρουσιάζονται συνεπεία εκθέσεώς τους, κατά τη διάρκεια της εργασίας, σε χημικά, φυσικά η βιολογικά μέσα

(80/1107/ΕΟΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητος, και ιδίως το άρθρο 100,

την πρόταση της Επιτροπής ([1]), την οποία συνέταξε αφού συμβουλεύθηκε τη Συμβουλευτική Επιτροπή για την ασφάλεια, την υγιεινή και την προστασία της υγείας στον τόπο εργασίας,

τη γνώμη της Συνελεύσεως ([2]),

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ([3]),

Εκτιμώντας:

ότι το ψήφισμα του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1978 περί προγράμματος δράσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σε θέματα ασφαλείας και υγείας στον τόπο εργασίας ([4]) προβλέπει την εναρμόνιση των διατάξεων και των μέτρων που αφορούν την προστασία των εργαζομένων από ορισμένα χημικά, φυσικά και βιολογικά μέσα· ότι πρέπει, ως εκ τούτου, να αναληφθεί προσπάθεια εναρμονίσεως με στόχο την πρόοδο των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των Κρατών Μελών σύμφωνα με το άρθρο 117 της συνθήκης·

ότι η εξέταση των μέτρων προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους που διατρέχουν όταν εκτίθενται σε χημικά, φυσικά και βιολογικά μέσα κατά τη διάρκεια της εργασίας, τα οποία έχουν λάβει τα Κράτη Μέλη, καταδεικνύει ορισμένες διαφορές· ότι ενδείκνυται, συνεπώς, προς διασφάλιση μιας εξισορροπημένης εξελίξεως, η προσέγγιση και βελτίωση των μέτρων αυτών που έχουν άμεση επίπτωση στη λειτουργία της κοινής αγοράς· ότι αυτή η προσέγγιση και βελτίωση πρέπει να βασίζονται σε κοινές αρχές·

ότι η εν λόγω προστασία πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να διασφαλισθεί με τη λήψη μέτρων που αποβλέπουν στην αποφυγή εκθέσεως ή τη διατήρηση αυτής σε επίπεδο τόσο χαμηλό, όσο είναι λογικά εφικτό·

ότι πρέπει, προς το σκοπό αυτόν, τα Κράτη Μέλη, όταν θεσπίζουν διατάξεις σε αυτόν τον τομέα, να συμμορφώνονται προς ένα σύνολο κανόνων, που περιλαμβάνει κυρίως τον καθορισμό οριακών τιμών· ότι ένας αρχικός κατάλογος μέσων δύναται να υιοθετηθεί στην παρούσα οδηγία για την εφαρμογή συμπληρωματικών ειδικοτέρων κανόνων· ότι τα Κράτη Μέλη καθορίζουν εάν και μέχρι ποίου βαθμού εφαρμόζεται στο συγκεκριμένο μέσο καθένας από αυτούς τους κανόνες·

ότι πρέπει, εντός των προθεσμιών που καθορίζονται από την παρούσα οδηγία, να προβλεφθεί η εφαρμογή για περιορισμένο αριθμό μέσων, διατάξεων προς διασφάλιση καταλλήλου επιθεωρήσεως της καταστάσεως της υγείας των ενδιαφερομένων εργαζομένων και καταλλήλου πληροφορήσεώς τους·

([1]) ΕΕ αριθ. Α 89 της 5.4.1979, σ. 6.
([2]) ΕΕ αριθ. Α 59 της 10.3.1980, σ. 73.
([3]) ΕΕ αριθ. Α 297 της 28.11.1979, σ. 5.
([4]) ΕΕ αριθ. Α 165 της 11.7.1978, σ. 1.

▼B

ότι το Συμβούλιο θα καθορίσει τις οριακές τιμές και άλλους ειδικούς κανόνες σε οδηγίες ειδικοτέρου περιεχομένου·

ότι ορισμένα θέματα τεχνικής φύσεως σχετικά με τους ειδικούς κανόνες που πρέπει να ορισθούν σε ειδικότερες οδηγίες θα είναι δυνατόν να επανεξετασθούν με βάση την κτηθείσα πείρα και την πρόοδο που θα έχει επιτευχθεί στον τεχνικό και επιστημονικό τομέα·

ότι, πρέπει στον τομέα της προστασίας των εργαζομένων, να διαδραματίζουν ρόλο οι κοινωνικοί εταίροι·

ότι, επειδή η Ελληνική Δημοκρατία καθίσταται μέλος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητος την 1η Ιανουαρίου 1981, σύμφωνα με την πράξη προσχωρήσεως του 1979, πρέπει να προβλεφθεί συμπληρωματική προθεσμία υπέρ αυτής της χώρας, για τη θέση σε εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, ώστε να δυνηθεί να δημιουργήσει τις αναγκαίες νομοθετικές, κοινωνικές και τεχνικές δομές και ιδίως εκείνες που αφορούν τη διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους, την καθιέρωση επιθεωρήσεως της καταστάσεως της υγείας των εργαζομένων καθώς και του ελέγχου της εφαρμογής της,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

1. Η παρούσα οδηγία έχει ως αντικείμενο την προστασία των εργαζομένων έναντι των κινδύνων για την υγεία και την ασφάλειά τους, περιλαμβανομένης της προλήψεως των κινδύνων αυτών, στους οποίους είναι εκτεθειμένοι ή είναι ενδεχόμενο να εκτεθούν κατά τη διάρκεια της εργασίας τους, συνεπεία εκθέσεως σε χημικά, φυσικά ή βιολογικά μέσα που θεωρούνται βλαβερά.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται:

— στους εργαζομένους που εκτίθενται στις ακτινοβολίες που υπάγονται στη συνθήκη περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων Ατομικής Ενεργείας,

— στη θαλάσσια ναυσιπλοΐα,

— στην αεροπλοΐα.

Άρθρο 2

Κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας:

α) ως μέσο νοείται το κάθε χημικό, φυσικό ή βιολογικό μέσο που είναι παρόν κατά τη διάρκεια της εργασίας και είναι ενδεχόμενο να προκαλέσει κίνδυνο για την υγεία.

β) ως εργαζόμενος νοείται κάθε μισθωτός που είναι εκτεθειμένος ή είναι ενδεχόμενο να εκτεθεί σε μέσο κατά τη διάρκεια της εργασίας του.

γ) ως οριακή τιμή νοείται το όριο εκθέσεως ή η οριακή τιμή ενός βιολογικού δείκτη στο κατάλληλο περιβάλλον, ανάλογα με το μέσο.

Άρθρο 3

1. Προκειμένου να αποφευχθεί η έκθεση των εργαζομένων σε μέσα ή να διατηρηθεί σε επίπεδο τόσο χαμηλό όσο είναι λογικά εφικτό, τα Κράτη Μέλη, όταν θεσπίζουν για την προστασία των εργαζομένων διατάξεις που αφορούν ένα μέσο, λαμβάνουν:

— τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 4,

— τα συμπληρωματικά μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 5, όταν πρόκειται για ένα των μέσων, ένας πρώτος κατάλογος των οποίων παρατίθεται στο παράρτημα I.

▼M1

Το Συμβούλιο μπορεί να τροποποιήσει το παράρτημα I, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 118 Α της συνθήκης, ώστε, μεταξύ άλλων, να συμπεριληφθούν τα μέσα για

▼M1

τα οποία κρίνεται αναγκαία η θέσπιση δεσμευτικής(ών) οριακής(ών) τιμής(ών) ή/και άλλων ειδικών προδιαγραφών.

▼B

2. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1, τα Κράτη Μέλη καθορίζουν σε ποιο μέτρο εφαρμόζεται, κατά περίπτωση, κάθε μέτρο που προβλέπεται στα άρθρα 4 και 5, λαμβανομένων υπόψη της φύσεως του μέσου, της σημασίας και της διαρκείας της εκθέσεως, της βαρύτητος του κινδύνου και των διαθεσίμων γνώσεων των σχετικών με αυτόν, καθώς και του επείγοντος των μέτρων που πρέπει να ληφθούν.

3. Τα Κράτη Μέλη λαμβάνουν τα μέτρα που είναι αναγκαία για να εξασφαλισθεί:

— όσον αφορά τα μέσα που αναφέρονται στο παράρτημα II μέρος Α, κατάλληλη επιθεώρηση της καταστάσεως της υγείας των εργαζομένων κατά την περίοδο εκθέσεως,

— όσον αφορά τα μέσα που αναφέρονται στο παράρτημα II μέρος Β, πρόσβαση των εργαζομένων και/ή των εκπροσώπων τους στον τόπο εργασίας σε κατάλληλη πληροφόρηση επί των κινδύνων που παρουσιάζουν τα εν λόγω μέσα.

4. Η λήψη από τα Κράτη Μέλη των μέτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 δεν συνεπάγεται υποχρέωση εφαρμογής των παραγράφων 1 και 2.

Άρθρο 4

Τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο είναι:

1. ο περιορισμός της χρήσεως των μέσων στον τόπο εργασίας.
2. ο περιορισμός του αριθμού των εργαζομένων που είναι εκτεθειμένοι ή που είναι ενδεχόμενο να εκτεθούν.
3. προληπτικά τεχνικά μέτρα.

▼M1

4. α) για κάθε δραστηριότητα που ενδέχεται να συνεπάγεται κίνδυνο έκθεσης για τους εργαζόμενους, ο προσδιορισμός της φύσης και του βαθμού έκθεσης των εργαζομένων, ώστε να είναι δυνατόν να εκτιμώνται όλοι οι κίνδυνοι για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων και να καθορίζονται τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν.

β) ο καθορισμός οριακών τιμών και μεθόδων δειγματοληψίας, μέτρησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων. σε περίπτωση χημικών μέσων, ο καθορισμός μεθόδων δειγματοληψίας, μέτρησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων, σύμφωνα με τη μέθοδο αναφοράς που περιγράφεται στο παράρτημα IIα ή σύμφωνα με μέθοδο που δίνει ισοδύναμα αποτελέσματα.

γ) σε περίπτωση υπέρβασης μιας οριακής τιμής, ο καθορισμός αμελλητί των αιτίων της υπέρβασης αυτής και η εφαρμογή, το ταχύτερο δυνατό, κατάλληλων μέτρων για την αντιμετώπιση της κατάστασης.

▼B

5. προστατευτικά μέτρα που περιλαμβάνουν εφαρμογή καταλλήλων τρόπων και μεθόδων εργασίας.
6. συλλογικά προστατευτικά μέτρα.
7. ατομικά προστατευτικά μέτρα, όταν η έκθεση δεν είναι δυνατόν να αποφευχθεί λογικά με άλλους τρόπους.
8. μέτρα υγιεινής.

▼M1

9. Ο εργοδότης λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ώστε οι εργαζόμενοι ή/και οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή στην εγκατάσταση να λαμβάνουν όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες καθώς επίσης και πλήρη εκπαίδευση όσον αφορά:

▼M1

α) τους ενδεχόμενους κινδύνους που συνεπάγεται η έκθεσή τους, τα προληπτικά τεχνικά μέτρα που πρέπει να εφαρμόζουν οι εργαζόμενοι και τα προστατευτικά μέτρα που έχει λάβει ο εργοδότης και που πρέπει να εφαρμόζουν οι εργαζόμενοι.

β) τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των κινδύνων, την ύπαρξη οριακής τιμής έκθεσης, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 4 β), και την ανάγκη διενέργειας μετρήσεων καθώς επίσης και την προβλεπόμενη συνέχεια στην παράγραφο 4 γ) σε περίπτωση υπέρβασης οριακής τιμής.

▼B

10. η σήμανση, προειδοποιητική και ασφαλείας.
11. η επιθεώρηση της υγείας των εργαζομένων.
12. η τήρηση και ενημέρωση βιβλίων που αναφέρουν τα επίπεδα εκθέσεως, καταλόγων των εκτιθεμένων εργαζομένων και ιατρικών φακέλων.
13. επείγοντα μέτρα προς εφαρμογή σε περίπτωση μη κανονικής εκθέσεως.
14. εάν είναι αναγκαίο, η περιορισμένη ή γενική απαγόρευση των μέσων όταν η χρησιμοποίηση των άλλων διαθεσίμων μέτρων δεν επιτρέπει να εξασφαλισθεί επαρκής προστασία.

Άρθρο 5

Τα συμπληρωματικά μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 δεύτερη περίπτωση είναι:

1. η καθιέρωση ιατρικής επιθεωρήσεως των εργαζομένων προ της εκθέσεώς τους και, κατόπιν, κατά τακτικά διαστήματα. Σε ειδικές περιπτώσεις, οι εργαζόμενοι που έχουν εκτεθεί στο μέσο θα πρέπει να μπορούν να τυγχάνουν παρακολουθήσεως, με τον κατάλληλο τρόπο, της καταστάσεως της υγείας τους και μετά την παύση της εκθέσεως.
2. η πρόσβαση των εργαζομένων και/ή των εκπροσώπων τους στον τόπο εργασίας στα αποτελέσματα των μετρήσεων εκθέσεως και των συλλογικών ανωνύμων αποτελεσμάτων των βιολογικών εξετάσεων ενδεικτικών της εκθέσεως, όταν προβλέπονται τέτοιες εξετάσεις.
3. η πρόσβαση κάθε ενδιαφερομένου εργαζομένου στα αποτελέσματα των ιδίων του βιολογικών εξετάσεων, ενδεικτικών της εκθέσεως.
4. η πληροφόρηση των εργαζομένων ή/και των εκπροσώπων τους στον τόπο εργασίας, σε περίπτωση υπερβάσεως των οριακών τιμών που αναφέρονται στο άρθρο 4, περί των αιτίων της υπερβάσεως και των μέτρων που έχουν ληφθεί ή πρόκειται να ληφθούν για να αντιμετωπισθεί.
5. η πρόσβαση των εργαζομένων και/ή των εκπροσώπων τους σε κατάλληλη πληροφόρηση, ικανή να βελτιώσει την εκ μέρους τους γνώση των κινδύνων στους οποίους είναι εκτεθειμένοι.

Άρθρο 6

Τα Κράτη Μέλη φροντίζουν:

— να ζητείται η γνώμη των οργανώσεων των εργαζομένων και των εργοδοτών προ της υιοθετήσεως των ρυθμίσεων για την εφαρμογή των μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 3, καθώς και να δύνανται οι εκπρόσωποι των εργαζομένων στο πλαίσιο των επιχειρήσεων ή των εγκαταστάσεων στις οποίες υπάρχουν, να ελέγχουν την εφαρμογή τους ή να συμβάλλουν σε αυτή,

— να τοποθετείται σε άλλη θέση εργασίας, κατά το μέτρο του δυνατού, κάθε εργαζόμενος ο οποίος έχει απομακρυνθεί, για ιατρικούς λόγους και σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή πρακτικές, από τη δράση ενός μέσου,

▼B

— τα μέτρα που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας να είναι σύμφωνα με την ανάγκη προστασίας της υγείας του πληθυσμού και του περιβάλλοντος.

Άρθρο 7

Η παρούσα οδηγία και οι ειδικές οδηγίες που αναφέρονται στο άρθρο 8 δεν θίγουν την ευχέρεια των Κρατών Μελών να εφαρμόζουν ή να εισάγουν νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές ρυθμίσεις, οι οποίες εξασφαλίζουν ισχυρότερη προστασία των εργαζομένων.

Άρθρο 8

▼M1

1. Το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 118 Α της συνθήκης, καθορίζει, στις ειδικές οδηγίες που εκδίδει σχετικά με τα μέτρα του παραρτήματος Ι, την ή τις δεσμευτικές οριακέστιμές ή/και τις άλλες ειδικές προδιαγραφές.

▼B

2. Οι ειδικές οδηγίες περιλαμβάνουν αύξοντα αριθμό στον τίτλο τους.

3. Η προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 10, περιορίζεται στις τεχνικές απόψεις που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙΙ υπό τους όρους που καθορίζονται στις ειδικές οδηγίες.

▼M1

4. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, για άλλα μέσα εκτός από αυτά που αναφέρονται στο παράρτημα Ι, καθορίζονται ενδεικτικές οριακές τιμές σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 10.

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν, μεταξύ άλλων, υπ' όψη τις ενδεικτικές αυτές οριακές τιμές κατά τη θέσπιση των οριακών τιμών που προβλέπονται στο άρθρο 4 παράγραφος 4 β).

Οι ενδεικτικές οριακές τιμές ακολουθούν τις εκτιμήσεις εμπειρογνωμόνων οι οποίες βασίζονται σε επιστημονικά στοιχεία.

▼B

Άρθρο 9

▼M1

1. Προς το σκοπό της προσαρμογής στην τεχνική πρόοδο που αναφέρεται στο άρθρο 8 παράγραφος 3 και του καθορισμού των ενδεικτικών οριακών που αναφέρονται στο άρθρο 8 παράγραφος 4, συγκροτείται Επιτροπή αποτελούμενη από αντιπροσώπους των κρατών μελών και προεδρευόμενη από αντιπρόσωπο της Επιτροπής.

▼B

2. Η επιτροπή αυτή καταρτίζει τον κανονισμό της.

Άρθρο 10

1. Στην περίπτωση που γίνεται αναφορά στη διαδικασία που καθορίζεται στο παρόν άρθρο, η επιτροπή συγκαλείται από τον πρόεδρό της είτε με δική του πρωτοβουλία είτε κατόπιν αιτήσεως του αντιπροσώπου ενός από τα Κράτη Μέλη.

2. Ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην επιτροπή σχέδιο των προς λήψη μέτρων. Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της επί του σχεδίου εντός προθεσμίας, την οποία ο πρόεδρος δύναται να ορίσει ανάλογα με το επείγον του θέματος. Αποφασίζει με πλειοψηφία ►A2 62 ◄ ψήφων και οι ψήφοι των Κρατών Μελών σταθμίζονται κατά το άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης. Ο πρόεδρος δεν ψηφίζει.

3. α) Η Επιτροπή λαμβάνει τα σχεδιαζόμενα μέτρα όταν είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής.

▼B

β) 'Οταν τα σχεδιαζόμενα μέτρα δεν είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής, ή σε περίπτωση μη διατυπώσεως γνώμης, η Επιτροπή υποβάλλει αμελλητί στο Συμβούλιο πρόταση σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν. Το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

γ) Αν, κατά την εκπνοή προθεσμίας τριών μηνών από της παραπομπής του θέματος στο Συμβούλιο, το Συμβούλιο δεν έχει αποφασίσει, τα προτεινόμενα μέτρα θεσπίζονται από την Επιτροπή.

Άρθρο 11

1. Τα Κράτη Μέλη θέτουν σε εφαρμογή τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία εντός προθεσμίας τριών ετών από της κοινοποιήσεώς της. Ενημερώνουν σχετικά αμέσως την Επιτροπή.

'Οσον αφορά πάντως το άρθρο 3 παράγραφος 3 πρώτη περίπτωση, η προθεσμία αυτή είναι τετραετής.

Κατ' εξαίρεση από τις προηγούμενες διατάξεις, οι προθεσμίες που αναφέρονται στο πρώτο και δεύτερο εδάφιο είναι αντιστοίχως τεσσάρων και πέντε ετών όσον αφορά την Ελληνική Δημοκρατία.

2. Τα Κράτη Μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή τις διατάξεις εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον ρυθμιζόμενο από την παρούσα οδηγία τομέα.

Άρθρο 12

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα Κράτη Μέλη.

▼B

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

Κατάλογος των μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 δεύτερη περίπτωση και στο άρθρο 8 παράγραφος 1

Ακρυλονιτρίλιο

Αμίαντος

Αρσενικό και ενώσεις του

Βενζόλιο

Κάδμιο και ενώσεις του

Υδράργυρος και ενώσεις του

Νικέλιο και ενώσεις του

Μόλυβδος και ενώσεις του

Χλωριούχοι υδρογονάνθρακες:
- χλωροφόρμιο
- παρα-διχλωροβενζόλιο
- τετραχλωράνθρακας

▼B

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

A. **Κατάλογος των μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 πρώτη περίπτωση**

1. Αμίαντος
2. Μόλυβδος και ενώσεις του

B. **Κατάλογος των μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 δεύτερη περίπτωση**

1. Αμίαντος
2. Αρσενικό και ενώσεις του
3. Κάδμιο και ενώσεις του
4. Υδράργυρος και ενώσεις του
5. Μόλυβδος και ενώσεις του

▼M1

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IIα

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 4 β)

Α. ΟΡΙΣΜΟΙ

I. **Αιωρούμενες ύλες**

1. *Φυσιοχημικοί ορισμοί*

α) Κονιορτός: στερεά σωματίδια αιωρούμενα στο αέρα, παραγόμενα με μηχανικές μεθόδους ή με στροβιλισμό.

β) Καπνός: στερεά σωματίδια αιωρούμενα στον αέρα, παραγόμενα με θερμικές ή/και χημικές μεθόδους.

γ) Νέφος: σταγονίδια υγρού αιωρούμενα στον αέρα, παραγόμενα με τη συμπύκνωση αερίων ή με τη διασκόρπιση υγρών.

2. *Ορισμός συνόλων σωματιδίων στην ιατρική της εργασίας και της τοξικολογίας*

α) ο κονιορτός, όπως και ο καπνός και το νέφος, αποτελείται από αιωρούμενες ύλες.

Για την εκτίμηση των κινδύνων της υγείας από τις αιωρούμενες ύλες λαμβάνονται υπόψη όχι μόνο οι επικίνδυνες επιπτώσεις κάθε ουσίας, η συγκέντρωση και η διάρκεια της έκθεσης, αλλά και το μέγεθος των σωματιδίων.

β) Από το σύνολο των υλών που αιωρούνται στο αέρα, το οποίο αναπνέει ο εργαζόμενος, ένα τμήμα μόνο εισπνέεται. Το τμήμα αυτό καλείται εισπνεύσιμο κλάσμα.

Καθοριστικές είναι, εν προκειμένω, οι ταχύτητες εισπνοής στο επίπεδο της μύτης και του στόματος, καθώς και οι συνθήκες κυκλοφορίας του αέρος γύρω από το κεφάλι.

γ) Το εισπνεύσιμο κλάσμα μπορεί, ανάλογα με το μέγεθος των σωματιδίων, να εναποτεθεί σε διάφορες περιοχές του αναπνευστικού συστήματος.

Η εναπόθεση σωματιδίων επηρεάζει σημαντικά, μεταξύ άλλων, το σημείο όπου ασκείται η βλαβερή επίδραση και τη φύση της επίδρασης αυτής.

Το τμήμα του εισπνεύσιμου κλάσματος που φθάνει στις κυψελίδες ονομάζεται αναπνεύσιμο κλάσμα.

Το αναπνεύσιμο κλάσμα έχει ιδιαίτερη σημασία από άποψη ιατρικής της εργασίας.

II. **Οριακή τιμή**

α) Η οριακή τιμή εκφράζεται με τη μέση, χρονικά σταθμισμένη ανά οκτάωρο, συγκέντρωση βλαβερής ουσίας υπό μορφή αερίου, ατμού ή αιωρούμενων υλών στον αέρα του χώρου εργασίας.

Ως έκθεση νοείται η παρουσία χημικού μέσου στον αέρα που αναπνέει ο εργαζόμενος.

Η έκθεση εκφράζεται με τη συγκέντρωση ανά ορισμένη περίοδο αναφοράς.

Το παρόν τμήμα δεν αφορά τις οριακές τιμές των βιολογικών δεικτών.

β) Εξάλλου, για ορισμένες ουσίες μπορεί να αποβεί αναγκαίος ο καθορισμός ανώτατου ορίου διακύμανσης σε σχέση με τη μέση σταθμισμένη ανά οκτάωρο τιμή της έκθεσης στις ουσίες για μικρότερα χρονικά διαστήματα.

'Οσον αφορά τα μέτρα ελέγχου, ως περίοδος αναφοράς για τη στάθμιση της συγκέντρωσης λαμβάνεται το βραχύτερο χρονικό διάστημα.

γ) Η οριακή τιμή των αερίων και των ατμών εκφράζεται σε ml/m^3 (ppm), οπότε δεν εξαρτάται από τις μεταβολές της θερμοκρασίας και της ατμοσφαιρικής πίεσης, καθώς και σε mg/m^3 με θερμοκρασία 20° C και ατμοσφαιρική πίεση 101,3 kPa, οπότε εξαρτάται από τις μεταβολές αυτές.

▼M1

Η οριακή τιμή των αιωρούμενων υλών εκφράζεται σε mg/m³ για τις συνθήκες παραγωγής στο χώρο εργασίας.

Β. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ

1. **Βασικά στοιχεία**

α) Εάν είναι δυνατό να αποκλειστεί με βεβαιότητα η παρουσία ενός ή περισσοτέρων μέσων, υπό μορφή αερίου, ατμού, ή αιωρούμενων υλών στην ατμόσφαιρα του χώρου εργασίας, πρέπει να γίνεται υπολογισμός για να διαπιστωθεί κατά πόσον τηρούνται οι οριακές τιμές έκθεσης.

β) Για τον υπολογισμό αυτό, πρέπει να συλλέγονται επιμελώς στοιχεία για όλα τα μέσα που μπορεί να επηρεάζουν την έκθεση, π.χ.:

— ουσίες που χρησιμοποιούνται ή παράγονται,

— δραστηριότητες, τεχνικός εξοπλισμός και κατασκευαστικές μέθοδοι,

— χωροχρονική κατανομή των συγκεντρώσεων των μέσων.

γ) Μια οριακή τιμή όταν από τον υπολογισμό προκύπει ότι η έκθεση δεν υπερβαίνει την τιμή αυτή.

Αν τα συλλεγόμενα στοιχεία δεν καθιστούν δυνατή τη συναγωγή αξιόπιστων συμπερασμάτων όσον αφορά την τήρηση των οριακών τιμών, πρέπει να συμπληρώνεται με μετρήσεις στο χώρο εργασίας.

δ) Αν από τον υπολογισμό προκύπτει ότι κάποια οριακή τιμή δεν τηρείται πρέπει:

— να εντοπίζονται τα αίτια της υπέρβασης και να λαμβάνονται το συντομότερο μέτρα για τη θεραπεία της κατάστασης,

— στη συνέχεια να επαναλαμβάνεται ο υπολογισμός.

ε) Αν από τον υπολογισμό προκύπτει ότι τηρούνται οι οριακές τιμές, στη συνέχεια, εάν είναι αναγκαίο, πρέπει να γίνονται περιοδικές μετρήσεις για να διαπιστώνεται εάν εξακολουθούν να τηρούνται.

Οι μετρήσεις αυτές πρέπει να είναι τόσο συχνότερες όσο περισσότερο πλησιάζει την οριακή τιμή η συγκέντρωση που διαπιστώθηκε.

στ) Αν από τον υπολογισμό προκύπτει ότι, λόγω του τύπου της μεθόδου εργασίας, τηρούνται μακροπρόθεσμα οι οριακές τιμές και αν δεν επήλθε ουσιώδης μεταβολή των συνθηκών στο χώρο εργασίας ικανή να επιφέρει μεταβολή του βαθμού έκθεσης των εργαζομένων, η συχνότητα των μετρήσεων για την εξακρίβωση της τήρησης ή μη των οριακών τιμών μπορεί να ελαττωθεί.

Πάντως, στις περιπτώσεις αυτές, είναι σκόπιμο να εξακριβώνεται περιοδικά αν ο υπολογισμός στον οποίο βασίζεται το συμπέρασμα αυτό εξακολουθεί να ισχύει.

ζ) Αν ο εργαζόμενος εκτίθεται ταυτόχρονα ή διαδοχικά σε περισσότερα από ένα μέσα, τούτο πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό του κινδύνου κατά της υγείας στον οποίο εκτίθεται ο εργαζόμενος.

2. **Προδιαγραφές για τα πρόσωπα που διενεργούν τις μετρήσεις**

Οι υπεύθυνοι για τις μετρήσεις πρέπει να διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα και τον αναγκαίο εξοπλισμό.

3. **Προδιαγραφές για τις μεθόδους μέτρησης**

α) Η μέθοδος μέτρησης πρέπει να δίνει αντιπροσωπευτικά αποτελέσματα όσον αφορά την έκθεση των εργαζομένων.

β) Για τον υπολογισμό της έκθεσης του εργαζομένου στο χώρο εργασίας πρέπει να χρησιμοποιούνται, όσο αυτό είναι δυνατό, συσκευές δειγματοληψίας τοποθετημένες πάνω στον εργαζόμενο.

'Οταν ομάδες εργαζομένων εκτελούν τις ίδιες ή παρόμοιες εργασίες στον ίδιο χώρο και υπόκεινται στον ίδιο περίπου βαθμό έκθεσης, μπορεί να γίνεται δειγματοληψία κατά ομάδες αλλά με τρόπο που να δίνει αντιπροσωπευτικά αποτελέσματα.

▼M1

Μπορούν να χρησιμοποιούνται και σταθερά συστήματα μέτρησης, εφόσον τα αποτελέσματα των μετρήσεών τους επιτρέπουν τον υπολογισμό της έκθεσης του εργαζομένου στο χώρο εργασίας.

Η δειγματοληψία πρέπει κατά το δυνατόν να γίνεται στο ύψος των αναπνευστικών οργάνων και στη μικρότερη δυνατή απόσταση από τον εργαζόμενο.

Σε περίπτωση αμφιβολίας, οι μετρήσεις πρέπει να γίνονται στο σημείο όπου ο κίνδυνος έκθεσης έιναι υψηλότερος.

γ) Η χρησιμοποιούμενη μέθοδος μέτρησης πρέπει να είναι κατάλληλη για το συγκεκριμένο μέσο, την προβλεπόμενη οριακή τιμή και την ατμόσφαιρα που επικρατεί στο χώρο εργασίας.

Το αποτέλεσμα της μέτρησης πρέπει να εμφαίνει τη συγκέντρωση του μέσου επακριβώς και αναλογικά με την οριακή τιμή.

δ) Αν η χρησιμοποιούμενη μέθοδος μέτρησης δεν αναφέρεται ειδικά στο υπό μέτρηση μέσο, η τιμή που προκύπτει από τη μέτρηση πρέπει να αποδίδεται εξ ολοκλήρου στο μέσο αυτό.

ε) Το όριο ανίχνευσης, η ευαισθησία και η προσέγγιση της μεθόδου μέτρησης πρέπει να είναι ανάλογα με την οριακή τιμή.

στ) Πρέπει να εξασφαλίζεται η ακρίβεια της μεθόδου μέτρησης.

ζ) Η χρησιμοποιούμενη μέθοδος μέτρησης πρέπει να έχει δοκιμαστεί επιτυχώς υπό σηνθήκες πρακτικής εφαρμογής.

η) Αν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN) δημοσιεύει γενικές προδιαγραφές στις οποίες πρέπει να ανταποκρίνονται οι μέθοδοι και οι συσκευές που χρησιμοποιούνται για τις μετρήσεις στο χώρο εργασίας καθώς και τους αντίστοιχους κανόνες επαλήθευσης, τα στοιχεία αυτά πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή των κατάλληλων μεθόδων μέτρησης.

4. **Ειδικές διατάξεις σχετικά με τις τεχνικές μέτρησης των αντιπροσωπευτικών συνόλων σωματιδίων που συναντώνται στον αέρα του χώρου εργασίας**

α) Κάθε μέτρηση της συγκέντρωσης αιωρουμένων υλών πρέπει να λαμβάνει υπόψη τον τρόπο δράσης τους. πρέπει λοιπόν, κατά τη δειγματοληψία, να καταγράφεται είτε το εισπνεύσιμο κλάσμα είτε το εκπνεύσιμο κλάσμα.

Αυτό απαιτεί διαχωρισμό των σωματιδίων ανάλογα με την αεροδυναμική τους διάμετρο, διαχωρισμό που να αντιστοιχεί με τον τρόπο εναπόθεσης κατά την αναπνοή.

Δεδομένου ότι δεν υπάρχει ακόμα κατάλληλος εξοπλισμός για τη δειγματοληψία στο χώρο εργασίας, πρέπει να καθοριστούν πρακτικές λεπτομέρειες ούτως ώστε οι μετρήσεις να γίνονται κατά ομοιόμορφο τρόπο.

β) Ως εισπνεύσιμο θεωρείται το κλάσμα των αιωρούμενων υλών το οποίο μπορεί να απορροφηθεί από τον εργαζόμενο με εισπνοή από το στόμα ή/και τη μύτη.

Κατά την ακολουθούμενη στις μετρήσεις πρακτική χρησιμοποιούνται για τη δειγματοληψία π.χ. συσκευές δειγματοληψίας με ταχύτητα εισπνοής 1,25 m/s ± 10 % ή συσκευές που ανταποκρίνονται στο πρότυπο ISO/TR 7708 1983 (E).

Στην πρώτη από αυτές τις περιπτώσεις που αναφέρονται ως παράδειγμα:

— όσον αφορά τις προσωπικές συσκευές δειγματοληψίας, η οπή εισπνοής πρέπει να είναι παράλληλη προς το πρόσωπο του εργαζομένου καθ' όλη τη διάρκεια της δειγματοληψίας,

— όσον αφορά τις σταθερές συσκευές δειγματοληψίας, η θέση και η μορφή της οπής πρέπει να επιτρέπουν δειγματοληψία αντιπροσωπευτική της έκθεσης του εργαζομένου για διάφορες κατευθύνσεις από τις οποίες θα έρχεται ο αέρας,

— η θέση της οπής εισπνοής της συσκευής δεν έχει σημασία, όταν η ταχύτητα των ρευμάτων στον περιβάλλοντα αέρα είναι πολύ μικρή,

— όταν τα ρεύματα στον περιβάλλοντα αέρα έχουν ταχύτητα ίση ή ανώτερη του 1 m/s, συνιστάται δειγματοληψία σε οριζόντιο επίπεδο και προς όλες τις κατευθύνσεις.

▼**M1**

γ) Το κλάσμα αιωρούμενων υλών το οποιο εισέρχεται στις κυψελίδες περιλαμβάνει ένα σύνολο σωματιδίων που διέρχεται από σύστημα διαχωρισμού με αποτέλεσμα ανάλογο με τη θεωρητική λειτουργία διαχωρισμού ενός διαχωριστήρα καθιζήσεως ο οποίος διαχωρίζει το 50 % των σωματιδίων με αεροδυναμική διάμετρο 5 μm (σύμβαση του Γιοχάνεσμπουργκ 1979).

δ) Πρέπει να εφαρμόζονται, κατά προτίμηση, οι διατάξεις τις οποίες θεσπίζει, ενδεχομένως, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN) όσον αφορά τη συλλογή αιωρουμένων υλών στο χώρο εργασίας.

Επιτρέπεται η χρησιμοποίηση άλλων μεθόδων υπό τον όρο ότι καταλήγουν, ως προς τις οριακές τιμές, στα ίδια ή σε αυστηρότερα αποτελέσματα.

▼B

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

Τεχνικές πλευρές αναφερόμενες στο άρθρο 8 παράγραφος 3

1. Τρόποι λήψεως δειγμάτων και μετρήσεως (περιλαμβανομένου και του ελέγχου ποιότητος) ως προς τις οριακές τιμές, στο μέτρο που οι τρόποι αυτοί δεν έχουν επίπτωση στην ποσοτική σημασία αυτών των οριακών τιμών.

2. Πρακτικές συστάσεις όσον αφορά την ιατρική επιθεώρηση πριν και κατά την έκθεση και μετά την παύση της, καθώς και τήρηση βιβλίων σχετικά με τα αποτελέσματα αυτής της ιατρικής επιθεωρήσεως.

3. Πρακτικές λεπτομέρειες για τη δημιουργία και την τήρηση βιβλίων σχετικά με τα αποτελέσματα των μέτρων περιβάλλοντος και καταλόγων των εκτιθεμένων εργαζομένων.

4. Πρακτικές συστάσεις σχετικά με τα συστήματα κινδύνου που πρέπει να τοποθετηθούν στον τόπο εργασίας όπου υπάρχει κίνδυνος να υπάρξουν μη κανονικές εκθέσεις.

5. Πρακτικές συστάσεις σχετικά με τα επείγοντα μέτρα που πρέπει να ληφθούν σε περίπτωση μη κανονικών εκπομπών.

6. Συλλογικά και ατομικά μέτρα προστασίας που πρέπει να προβλεφθούν στην περίπτωση ορισμένων εργασιών (παράδειγμα η συντήρηση και οι επισκευές) για τις οποίες δεν είναι δυνατόν να υπάρξει εγγύηση της διατηρήσεως των συγκεντρώσεων ή της εντάσεως των μέσων σε επίπεδο χαμηλότερο των οριακών τιμών.

7. Τρόποι εφαρμογής των γενικών κανόνων υγιεινής και μέσα εξασφαλίσεως της ατομικής υγιεινής.

8. Σήμανση που πρέπει να τοποθετηθεί για τη δήλωση των ζωνών στις οποίες είναι πιθανό να υπάρξει σημαντική έκθεση και για την αναφορά των προφυλάξεων που πρέπει να ληφθούν.